

Sykepleierens rolle i det tverrfaglige teamet

Fagutviklingsprosjekt i avdeling for geriatri og slag
Haraldsplas Diakonale Sykehus 2016

Samhandling i tverrfaglig team er identifisert som viktig for å oppnå gode resultater. Hvordan teamet samarbeider påvirker både grad av fremgang og liggetid. Som et ledd i arbeidet med å bygge en felles plattform for det tverrfaglige samarbeidet generelt og de tverrfaglige møtene spesielt, er det viktig å tydeliggjøre de ulike rollene i teamet.

Innholdsfortegnelse

<u>Forord:</u>	2
<u>Bakgrunn</u>	2
<u>Mål:</u>	2
<u>Prosjektorganisering:</u>	3
<u>Prosjektppgaver</u>	3
<u>Regnskap</u>	4
<u>Problemstillinger:</u>	4
Utydelig sykepleierrolle i det tverrfaglige teamet.....	4
Opplæring.....	4
Likeverd i teamet.....	5
Varierende kvalitet på gjennomføringen av de tverrfaglige møtene.....	5
Usikkerhet rundt lederrollen på møtene.	5
Varierende kvalitet på dokumentasjon i Dips etter tverrfaglige møter.....	5
Tidspress i møtene	6
<u>Konklusjon:</u>	6
Tverrfaglig møte	6
Behandlingsplan	7
<u>Vedlegg:</u>	8
Prosjektseminar 11.05.:.....	8
Tiltaksplan.....	10

Forord:

«Tverrfaglig samarbeid

Samhandling i tverrfaglig team er identifisert som viktig for å oppnå gode resultater. Hvordan teamet samarbeider påvirker både grad av fremgang og liggetid. Teamet bør ha ukentlige tverrfaglige samarbeidsmøter med fast struktur i tillegg til daglige mer uformelle møter. Det tverrfaglige teamet skal samarbeide om mål for behandling og rehabilitering, samt om planlegging av videre oppfølging og utskrivning sammen med pasient og ev. pårørende.»

(Nasjonal retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag -2010)

Bakgrunn

Haraldsplass Diakonale Sykehus har gjennomført en omorganisering innen slag- og geriatrisk sengepost. Enhetene er slått sammen og utgjør en sengepost med 2 grupper med noe ulikt fokus: Geriatri/akuttgeriatri og slagbehandling.

Som et ledd i arbeidet med å bygge en felles plattform for det tverrfaglige samarbeidet generelt og de tverrfaglige møtene spesielt, er det et ønske å tydeliggjøre de ulike rollene i teamet. Dessuten finne gode felles verktøy som kan benyttes i de to ulike gruppene i rehabiliteringsprosessen.

Sykepleierne ved posten erfarer at de blant annet er omsorgsutøver, observatør, miljøarbeider, teknisk ekspert, m.m. **Vi ønsker i dette prosjektet å avgrense fokuset til sykepleiernes rolle som administrator /koordinator og deltaker i tverrfaglig team.**

Mål:

Sykepleierens rolle i det tverrfaglige teamet er avklart og tydelig. Sykepleierne ved posten har kompetanse og verktøy til å fylle denne rollen.

Delmål:

Tverrfaglig team ved posten benytter verktøy og samarbeidsmetoder basert på kunnskapsbasert praksis.

Gjennomføring:

Antall prosjektmøter: 7 møter høsten 2015 og våren 2016

Prosjektorganisering:

Prosjektgruppe:

Enhetsleder fra avd geriatri og slag
Fagsykepleier fra avd geriatri og slag
2 sykepleiere fra avd geriatri og slag
1 fysioterapeut
1 ergoterapeut
1 lege
Enhetsleder avd. for rehabiliteringstjenester
Rehabiliteringskoordinator

Prosjektoppgaver

1. Gjennom kurs og arbeidsgrupper øke kunnskapen om tverrfaglig arbeid.
Benytte kursholder fra annen ekstern avdeling med lang erfaring fra tverrfaglig arbeid, - f eks privat rehabiliteringsinstitusjon i Helse Vest som Hauglandssenteret.
Tema for undervisningen:
 - Forankring og felles ideologi
 - Likeverdighet og gjensidig respekt
 - Hvordan bygge en felles mål- og problemforståelse?
 - Trygghet i eget fag
 - Fleksible roller og overlapping
2. Øke den grunnleggende kunnskapen om sykepleierens rolle basert på bl a på definisjonen av sykepleie i rehabilitering:
«En aktiv målrettet prosess basert på individets samlede ressurser, der sykepleier i samhandling med andre aktører assisterer personen, familien og nettverket til mestring av eget liv. Gjennom relasjonsarbeid og intervensjoner, basert på fortid, nåtid og fremtid, etablerer sykepleieren et gjenoppbyggende miljø, ivaretar grunnleggende behov, fremmer verdighet og bistår pasienten med erfaring av ulike livsfenomen.»
3. Gjennom tverrfaglige arbeidsgrupper:
Utarbeide struktur for de tverrfaglige behandlingsmøtene. Spesielt fokus på sykepleierens oppgaver.
4. Utarbeide rutiner for sikker og tilstrekkelig pasientdokumentasjon i de tverrfaglige møtene. Valg av mal til dette.
Valg av mal for behandlings-/rehabiliteringsplan for oppholdet.

Regnskap

Utgifter til ekstern foreleser - honorar	4291
Lønnsutgifter til internt kurs for sykepleierne	17461
Mat	3248
Sum	25 000

- Vi arrangerte i prosjektet en felles tverrfaglig temasamling 11.05.16. Gruppearbeid og samtale rundt arbeidet dannet grunnlaget for tiltaksplanen som er utarbeidet. 20 sykepleiere var med på temasamlingen som gikk over 3 timer, - kl 1500 -1800 Andre faggrupper som deltok på samlingen fikk sine ekstra lønnsmidler dekket av sine avdelinger.
- Prosjektleder og prosjektkoordinator har ikke fått avsatt ekstra ressurser inn i arbeidet.
- I tiltaksplanen ligger det utgifter som ikke dekkes av prosjektmidlene:
 - Bruk av ekstra personellressurser til veiledning av sykepleiere
 - Innkjøp av trådløst tastatur

Problemstillinger:

Felles temasamling for sykepleierne og terapeutene gav en god dialog og flere problemstillinger kom frem:

Utydelig sykepleierrolle i det tverrfaglige teamet

Avdeling for geriatri og slag har tilbud til pasienter som både har komplekse behov og som befinner seg på svært ulike punkt i sykdomsforløpet:

- Akutt slagbehandling
- Medisinsk utredning og behandling
- Tidlig rehabilitering
- Akuttgeriatri
- Palliasjon

Avdelingen har pr i dag 2 grupper med 12 senger hver, slagpasienter over 60 år og geriatriske pasienter over 70 år. Som nyansatt behøver sykepleieren tid og stabilitet for å bli trygg i roller og oppgaver. Hun bør ikke skifte gruppe i avdelingen den første tiden.

Det kan være vanskelig å tydelig definere hva som er sykepleiernes rolle. Hva er funksjon og oppgave f eks i det tverrfaglige møtet? Vi så et behov for å arbeide med en felles tenkning rundt dette temaet.

Opplæring

- Kollegaveiledning og -opplæring

- Fadderordning der felles vakter gir en tett dialog mulig de første ukene som ny i avdelingen.

Likeverd i teamet

Forståelse og kunnskap om hverandres fagområder og kompetanse gjør det lettere å etterspørre og dele kompetanse innad i teamet. Sykepleieren har en viktig funksjon i kraft av sin fagkunnskap og kjennskap til pasienten, - ikke bare som koordinator.

Det er viktig å gi rom til alle stemmene i teamet.

Varierende kvalitet på gjennomføringen av de tverrfaglige møtene

Usikkerhet rundt lederrollen på møtene.

Rollen som koordinator/møteleder i det tverrfaglige teamet er ny for mange. Vi ser et behov for i størst mulig grad å standardisere gjennomføringen av de tverrfaglige møtene. Dette må være kjent for alle i teamet slik at en god gjennomføring blir et felles ansvar, - ikke bare møteleders.

- Sykepleier leder møtet
- Har med pasientlister til alle på møtet
- Passer tidsrammen
- Gjennomgår alle pasientene
- Lege informerer om den medisinske tilstanden til pasienten
- Sykepleier informerer kort om sosial bakgrunn: nettverk, boligsituasjon, hjelpebehov/hjelpemidler, tidligere funksjonsnivå, mentalstatus.
- Terapeutene informerer etter tur om hva de har funnet av funksjonsutfall og evt tiltak og oppfølging.
- Målet for hver pasient klargjøres (Hva er målet for pasienten? Forventet liggetid?)
- Referent skriver fortløpende et kort referat fra møtet på et *tverrfaglig notat*. Mal for behandlingsplan benyttes i notatet.

Varierende kvalitet på dokumentasjon i Dips etter tverrfaglige møter

Tradisjonelt har sykepleier/møteleder i etterkant av møtet dokumentert i pasientjournal et sammendrag og en plan videre for pasientene. Vi ser imidlertid at dette har vært av varierende kvalitet. Det er flere risikomoment knyttet til denne utfordringen:

- Uriktig dokumentasjon pga misforståelser mellom referent av møtet og teamet.
- Manglende eller mangelfull dokumentasjon kan medføre vansker i kontinuitet i arbeidet rundt pasienten. Ansatte er avhengig av gode rapporter, - muntlig og skriftlig, for å kunne følge opp behandling og pleie.

- Informasjon til pasient og pårørende er et vesentlig punkt i arbeidet med å fremme medvirkning og å ivareta behovet for trygghet og forutsigbarhet. Korrekt dokumentasjon etter tverrfaglige møter, der plan videre er med, gjør det lettere for alle ansatte å kunne tilby oppdatert informasjon.

Tidspress i møtene

Tiden som er satt av til de tverrfaglige møtene oppleves av flere som knapp. Dette stiller store krav til hele teamet og i særlig grad møteleder. Å sette av tilstrekkelig tid til forberedelse er vanskelig til tider.

Konklusjon:

Fagutviklingsprosjektet «Sykepleierens rolle i det tverrfaglige teamet» har bidratt til fokus på struktur og organisering, - i tillegg til rollen som sykepleier i et tverrfaglig arbeidsmiljø. Det kan være utfordrende å fokusere på kvalitet i sykepleiefaget om ikke rammer og roller er avklart.

Vi ser klart at dette arbeidet ikke avsluttes ved prosjektslutt, men det har hjulpet oss å ta et skritt i samme retning. Etter mange samtaler og erfaring fra daglig praksis, har prosjektgruppen satt ned en tiltaksplan som må brukes i tiden som kommer.

En standardisering av de tverrfaglige møtene og av dokumentasjon etter møtene, vil hjelpe ikke bare sykepleierne, men hele teamet til å yte god pasientbehandling.

Tverrfaglig møte

Det tverrfaglige samarbeidssystemet skal sikre at avdelingen har høye ambisjoner og fokus på en pasientsentrert, målrettet prosess som begynner første dag etter slaget.

Målet er å forbedre funksjon og/eller hindre tap av funksjon, og å oppnå høyest mulig grad av uavhengighet, fysisk, psykisk, sosialt og ervervmessig.

Individperspektivet blir ivaretatt ved tverrfaglige møter så tidlig som mulig etter at slagpasienten er kommet på avdelingen. I tverrfaglige møter drøfter man tidlig tiltak og videre plan for pasienten.

Arbeidsbeskrivelse • Sykepleier leder møtet på sine pasienter

- Har med pasientlister til alle på møtet
- kort presentasjon rundt bordet
- Passer tidsrammen
- Gjennomgår alle pasientene
- Lege informerer om den medisinske tilstanden til pasienten
- Sykepleier informerer kort om sosial bakgrunn: nettverk, boligsituasjon, hjelpebehov/hjelpemidler, tidligere funksjonsnivå, mentalstatus.

- Terapeutene informerer etter tur om hva de har funnet av funksjonsutfall og evt tiltak og oppfølging.
- Målet for hver pasient klargjøres (Hva er målet for pasienten? Forventet liggetid?)
 - Referent, som ikke leder møtet, skriver kort referat fra møtet på et tverrfaglig møte notat, slik at alle i avdelingen kan lese den informasjonen som er kommet frem på møtet.

Behandlingsplan

Til stede:

Inleggelsesårsak:

Kort oppsummering:

(Kort oppsummering av det som blir sagt av de ulike faggruppene. Alle punkter vil ikke være like aktuelle for alle pasienter, fyll ut og evt. ta vekk det som ikke passer.)

Sykepleier: *(om pasienten har offentlig hjelp, boforhold, funksjonsnivå fra før innleggelse, pårørende som resurspersoner, funksjonsnivå i avdelingen)*

Legge: *(medisinske diagnoser som er satt, undersøkelser som er gjort eller som skal gjennomføres, mm.)*

Fysio: *(pasientens fysiske funksjonsnivå, behov for tilrettelegging)*

Ergo: *(funksjonsvurdering - inkl. ADL og kognitiv funksjon, behov for tilrettelegging)*

Logoped: *(språkvansker, svelgvansker, behov for videre oppfølging)*

Sosionom: *(evt. sosiale forhold som må ordnes opp i)*

Ernæringsfysiolog:

Åndeling oppfølging:

Mål: *(hva som skal jobbes med fremover)*

- 1.
- 2.
- 3.

Videre plan: *(har pasienten behov for videre rehabilitering etter utskrivelse, skal oppfølgingen skje i hjemmet, på rehabiliteringsavdeling eller på sykehjem, rehabiliteringsteam)*

Planlagt utreisedato:

Vedlegg:

Prosjektseminar 11.05.:

«Sykepleierens rolle i det tverrfaglige teamet»

Åse Humberseth, Nevrosykepleier/ fagansvalig klinisk videreutd. i nevrosykepleie HiB:

-*Sykepleierens oppgaver i akutt sykdomsfase.*

-*Tidlig rehabilitering. Sykepleierens rolle i tverrfaglig kartlegging.*

1. Hva tenker du skal til for at du som sykepleier skal kunne fylle din rolle i teamet?

Likeverdighet / lik innflytelse i teamet?

Gjensidig respekt / lojalitet?

Ressursorientering?

Samme tilgang på informasjon?

Felles mål- og problemforståelse?

Trygghet i eget fag?

Kompetanse

- *God opplæring i å lede de tverrfaglige møtene.*
- *Faglig oppdatert og inneha tilstrekkelig kompetanse, - få god nok opplæring.*
- *Viktig med kunnskap om pasienten. Innhentes fra de andre i teamet og god dialog med pasient og pårørende.*
- *Likeverdighet i teamet er bra og at alle blir hørt. Sykepleier må ha mulighet til mer taletid, - er for forsiktig.*
- *Vite hva som forventes og hva som er min rolle*
-

God organisering

- *Tydlig ledelse i møtet, benytte en fast struktur.*
- *Kontinuitet i arbeid, ikke ofte bytte av pasientrom/ gruppe.*
- *Passe tiden og se til at alle kommer til orde.*
- *Komme forberedt, skrive sammendrag /konklusjon fra alle i teamet. Dokumentere i Dips under møtet.*
- *Teamet skal trekke en felles konklusjon om planen videre for pasienten, - ikke sykepleier alene.*
-

Ha respekt for hverandre, - selv om det er travelt

God dialog med kommunen.

2. Hva kjennetegner god samhandlingskompetanse?

Her er noen påstander, er du enig i disse?

Jeg er i stand til å se egen kompetanse og egen begrensning.

Jeg vet hva de andre kan og deres rolle og funksjon

Jeg selv er ressursen jeg bruker i møte med den andre.

Gi hverandre rom:

- *Respekt for andres erfaringer.*
- *Bruke hverandres kompetanse.*
- *Gi uoppfordret informasjon til hverandre*
- *Gi tid til terapeutenes behandlinger, Skrive opp f eks MR /CT på tavlen.*
- *Vet hva de andres rolle er.*
-

Terapeuter kan også si hvorfor pasienten er henvist, - for eksempel kognitiv vurdering

Navngi terapeutene

3. Hvordan kan dine handlinger utfylle det andre gjør og hvordan kan du bidra til at andre gjør en god jobb?

Utveksle informasjon om pasienten:

- *Spesielle hendelser på avd.*
- *Spørre om tilbakemelding etter vurdering/ trening etc.*
- *Ting som har skjedd hos terapeutene.*
- *Være tilgjengelig for informasjon for alle parter.*
- *God kommunikasjon og respekt*
- *Lettere å kommunisere når en kjenner hverandre*

Tilrettelegge for hverandre. Ha pasienten klar til trening. Dette betinger informasjon om treningstidspunkt dagen i forveien.

Sørge for at tiltak blir fulgt opp, f eks fysioterapeutens anbefaling om mobilisering.

TILTAKSPLAN

Prosjekt: Sykepleierens rolle i det tverrfaglige teamet

PROBLEM	MÅL	TILTAK	METODE	ANSVARLIG	FRIST
			Felles tilnærming til problemet fra hele teamet. Innhold og struktur på møtene er gjennomarbeidet av prosjektgruppen.	På tavle på vaktrom registreres rekkefølgen i pasientgjennomgang etter romnummer	Uke 24
			Felles undervisning	Møteplan (foliert) plassert på møterommet og i pasientpermene	Uke 24
Variere kvalitet på gjennomføringen av de tverrfaglige møtene	Møtene gjennomføres etter en fastsatt struktur		Benytte avdelingsmøter til dialog og evaluering av samarbeidet	Prosjektgr. Fag-sykepl/enhetsleder sengepost/rehab	1.1.05. aug.16
	Sykepleierrollen er tydelig og hun har kompetanse til å fylle rollen.	Opplæring av erfaren kollega		Enhetsleder sengepost	Dags dato
«Utydelig» sykepleierrolle i det tverrfaglige teamet	Sykepleier har kunnskap om og forståelse for andre faggruppers kompetanse		Tettere dialog mellom sykepleiere og terapeuter i det daglige arbeidet	Sykepleiere/terapeuter	Dags dato
Usikkerhet rundt lederrollen på møtene. Manglende erfaring og kunnskap. Ulike kulturer	Avklart og tydelig ledelse i de tverrfaglige møtene		Felles undervisning	Enhetsleder sengepost	Dags dato
			Avd.leder /fagsykepleier/ressurserpersoner er tilstede på møtene	Prosjektgr. Enehetslede re/fagsykepl/rehabiliterin gskoord.	1.1.05. Dags dato

PROBLEM	MÅL	TILTAK	METODE	ANSVARLIG	FRIST
Usikkerhet rundt lederrollen på møtene. Manglende erfaring og kunnskap. Ulike kulturer	Avklart og tydelig ledelse i de tverrfaglige møtene	Avd.leder /fagsykepleier/ressurspersoner er tilstede på møtene		Enehetsleder/fagsykepleier/rehabiliteringskoord.	Dags dato
		Tilbakemelding fra leder like etter møtet på evt konkrete ting		Enehetsleder/fagsykepleier/rehabiliteringskoordinator	Dags dato
		Opplæring av erfaren kollega	Fadderordning sykepleiere. Felles turnus i 2 uker	Enhetsleder sengepost	Dags dato
			Opplæringsplan	Enhetsleder	
		Benytte avdelingsmøter til dialog og evaluering av de tverrfaglige møtene	20 min avsatt på avd møter månedlig	Fag-sykepleier	aug.16
		Møteleder dokumenterer ikke i Dips	Bruke av støttepersonell	Enhetsleder sengepost	aug.16
Tidspress i de tverrfaglige møtene	Avsatt møtetid oppleves som tilstrekkelig	Fast plan for gjennomføring av møtet.	Møteplan (foliert) plassert på møterommet og i pasientpermene		Dags dato
		Alle møter presis		Alle	Dags dato
		Presis møtestart selv om noen er forsinket		Møteleder	Dags dato
		Teknisk utstyr fungerer		Sekretær/gruppeleder	Dags dato
		God møteledelse		Gruppeleder	Dags dato

	God forberedelse	Oppdaterte pasientlister tilgjengelige innen møtestart	Møteleder	Dags dato
	Sekretær dokumenterer under møtet. Evt kan møteleder utpeke en annen.	Bruk av støttepersonell til klarering av utstyr og skriving		aug.16
	Bruk av individuell behandlingsplan i DIPS	Behandlingsplan legges som frase i tverrfaglig notat i DIPS	Fag-sykepl/ergoterap./	Uke 26
	Dokumentasjon underveis i møtet	Alle ser fortløpende hva som dokumenteres og kan evt korrigere		Umiddelbart
	Godt tverrfaglig behandlingstilbud til pasientene	Bærbar pc hentes fra medisinerom og brukes på kontor...		Umiddelbart
	God og tilstrekkelig dokumentasjon etter tverrfaglige møter	Trådløst tastatur og mus kjøpes inn til bruk på møterom i avd.	Enhetsleder sengepost	aug.16
		Notatet sendes gruppeleder som godkjenner dokumentet	Sekretær/referent	Umiddelbart

Variierende kvalitet på dokumentasjon i Dips etter tverrfaglige møter.

